

MENING

Leder

Slett nivå

Leder i KS Gunn Marit Helgesen sa forleden til Dagsavisen at hun føler seg plaget av lærere i striden om ny arbeidstidsavtale. Hun forteller til Kommunal Rapport at hun ble konfrontert av avisen med en rekke utsagn på Facebook om seg som person, flere enn hun skal ha sett selv. Hun sier det i en skolehverdag ville blitt kalt mobbing, og bekrefter at hun har opplevd personangrep på e-post i tillegg til sosiale medier.

Vi er på lik linje med styreleder Helgesen opptatt av hvordan diskusjonen i det offentlige bør arte seg. Vi har skrevet om det i andre sammenhenger også, at både politikere og administrative ledere gjerne må tale tøffere tak enn den gjengse innbygger og ansatte, men personangrep er over grensen.

Uansett engasjement, er det saklig argumentasjon som må gjelde. Det hender vi på denne plass også kan være uenig med vår eier KS, og med styreleder, som står i spissen for organisasjonen. Men da skal det handle om sak, ikke person.

Ikke minst når du er rollemodell, er det mye som taler for at du skal heve deg over å karakterisere dine motstandere. Vi skal oppføre oss skikkelig, som leder Ragnhild Lied i Utdanningsforbundet uttrykker seg i Dagsavisen-oppslaget.

Motivet for å svare journalister som spør om debattformen, er at dette er et viktig tema. KS-leder Gunn Marit Helgesen sier hun har spurt seg om prisen for å være i en slik posisjon er for høy. Ingen av oss ønsker at noen skal velge å forlate sine valgte posisjoner på grunn av utålelig debattklima. Det er positivt å høre at enkeltlærere skal ha beklaget overfor Helgesen denne uka. Og det er grunn til å understreke at det er enkeltpersoner som skal stå bak de negative karakteristikkene, og at det langt ifra er dem som møter KS ved forhandlingsbordet.

Vi håper på interessevekkende debatt framover, blant annet etter denne avisas reportasje fra en Oslo-skole der lærerne har takket ja til mer bundet arbeidstid. Personrettete karakteristikk som «hjerterløs» og «hjerne-død» står til stryk.

Hvorfor skal det være åpenhet om styreverv, men hemmelighet om hvem som eier **AKSJER**?

Åpenhet også om eierskap

Ukas kommentar
Vegard F. Venli

Vegard F. Venli, Journalist i Kommunal Rapport og medlem i Norsk Presseforbunds offentlighetsutvalg
vegard@kommunal-rapport.no

I dag finnes det ingen enkel offentlig tilgjengelig metode for å finne ut hvilke aksjer ordføreren eller andre politikere i kommunen eier. Aksjonærregisteret, som gir en slik oversikt, holdes hemmelig - selv om det kunne bidratt til større åpenhet rundt vedtak som kommunen fatter.

KS utreder for tiden muligheten for å innhente opplysninger fra Brønnøysundregistrene automatisk. Om ikke lenge kan dermed opplysninger om kommunalt ansatte og folkevalgte roller i næringslivet legges fortløpende ut i det såkalte Styrevervregisteret.

KS begrunner behovet for registeret slik: «Målet er å fjerne eventuell mistenkelig gjøring rundt beslutninger som tas på vegne av innbyggerne. Innbyggerne skal føle seg sikre på at alle de som er involvert i prosesser knyttet til beslutninger, også er uten bindinger av noe slag som kan være egnet til å påvirke utfallet av en sak».

Resonnementet skulle bygge opp under at når ordføreren eier aksjer i et lokalt selskap, er det en privatsak som hører offentligheten til. Likevel stikker regjeringen nå kjeppe i hjulene ved å lukke det registeret som ville gitt oss den samme automatiske åpenheten om aksjeeierskap, som KS nå planlegger for styreverv.

Som journalist i Kommunal Rapport har jeg siden i fjor vår kjempet for å åpne landets eneste komplette og oppdaterte register over hvem som eier aksjene i norske aksjeselskaper. Aksjonærregisteret eies av Skattedirektoratet, som bruker dataene til å forhåndsutfylle aksjeeierens selvangivelser.

Jeg har forsøkt å gå stille i dørene. Før jeg viet saken oppmerksomhet i spaltene, ønsket jeg å prøve spørsmålet om innsynsrett i registeret juridisk. Vi leverte denne uken et avsluttende tilsvare til Sivilombudsmannen, som skal ta endelig stilling til om hemmeligholdet av opplysninger i registeret har hjemmel i norsk lov.

Men Finansdepartementet ønsket ikke å vente på ombudsmannens vurdering. I forrige uke ble det sendt ut et lovforslag på høring, om å belegge samtlige opplysninger i registeret med taushetsplikt. I forslaget foreslås det å utstyre liknings-

loven med en ny paragraf, som slår fast at opplysningene i registeret må ansees taushetsbelagte «selv om de er alminnelig tilgjengelige» andre steder.

Tenk om det fantes alternativ som både muliggjorde allmenn innsynsrett, og arbeidsro for skattemyndighetene?

Det er først og fremst hensynet til skattemyndighetene som utløser behovet for taushetsplikt:

«Dersom antallet henvendelser om innsyn øker, vil dette være arbeidskrevende og økonomisk belastende for Skattedirektoratet, noe som vil få konsekvenser for andre arbeidsoppgaver», skriver departementet i sitt lovforslag.

Utover det rent prinsipielt problematiske ved å begrunne taushetsplikt med et behov for arbeidsro, har lukkingen av registeret andre og langt mer problematiske sider. Uten innsyn i aksjonærregisteret kan man aldri få den samme transparen og oversikt over lokalpolitikere og kommunalt ansattes økonomiske interesser, som KS ønsker at det skal være når det gjelder styreverv.

I det samme lovforslaget poengterer departementet presist at pressen, med innsyn i aksjonærregisteret, kunne avslørt økonomisk kriminalitet og bidratt til «en opplyst debatt om eierskap og økonomiske forhold». Har vi da virkelig råd til å stenge registeret for innsyn?

Tenk om Kommunal Rapport og andre redaksjoner kunne sjekket ordførerens eierinteresser med et tastetrykk?

Tenk om departementets ressurser i stedet kunne brukes på å utrede hvordan innsyn rent praktisk kunne la seg gjennomføre, framfor hemmelighold?

Tenk om det fantes et alternativ som både muliggjorde allmenn innsynsrett, og arbeidsro for skattemyndighetene?

Aktuell · Erling Lenvik

FEM

spørsmål

Erling Lenvik (Ap), ordfører i Midtre Gauldal

BAKGRUNN

Oslo-ordfører Fabian Stang (H) skapte debatt da han ville «forby» kommunens ansatte å se på OL-sendingene fra Sotji i arbeidstida.

I MARIT BJØRGENS hjemkommune Midtre Gauldal inviterer de folk til å se OL-løpene hennes på storskjerm i kulturhuset - midt i arbeidstida.

1 Er det kommunen som inviterer til å se Marit Bjørgens OL-løp på storskjerm i kultursalen på Støren?

- Det er kommunen sammen med Rongnes IL og fanklubben til Marit som inviterer til å se sprinten i dag (tirsdag), 10 kilometeren på torsdag og stafetten på lørdag. Det var vill jubel i dag, men det ble helt stille da Marit datt. Men hun kommer tilbake!

2 Så i Midtre Gauldal oppfordrer kommunen til å se på OL i arbeidstida?

- Folk må bruke sunn fornuft selv sagt, og tilpasse det til hva slags jobb de har. Men jeg er sik-

ker på at det har positive virkninger også, særlig hvis det blir medaljer - samhold, glede, entusiasme. Det ville vært veldig rart hvis ordføreren i Midtre Gauldal skulle be folk om ikke å se på Marit.

3 Da hadde du vel ikke blitt gjenvalgt?

- Nei, men det er utenkelig. Jeg vil gjerne at folk skal få oppleve dette sammen. Alle her kjenner Marit.

4 Hva betyr en idrettsstjerne som Marit Bjørgen for Midtre Gauldal?

- Hun betyr mye for folk i kommunen. Vi identifiserer oss

med henne, særlig ungdom som driver med idrett. De ser at det er mulig å nå store mål, å bli best i verden, selv om du kommer fra en liten kommune. Marit markedsfører hjemstedet på en fin og folkelig måte. Det setter vi stor pris på.

5 Bør Norge og Oslo søke OL i 2022?

- Ja, det vil være bra for Norge. Vi er vant til store arrangementer og har råd til å ta den kostnaden. Jeg tror ikke kostnaden blir så stor heller når totalen gjøres opp.